

תיאטרון

פיגמאלון הפוך

צ'יץ צ'יץ (התיאטרון האינטימי) מחזה יוטר אינטימי מזה שהציג התיאטרון האינטימי טימי בהצגת הבכורה הראשונה שלו אי אפשר היה למצוא, אפילו אם היו מתפשים מחזה כזה בנרות. האינטימיות של צ'יץ צ'יץ, פרי עטו של המחזאי הצרפתי פארו סואה ביאדו, נובעת לא רק ממספר השחקנים המצומצם המופיעים בו אלא מהבעייה, שהיא בעייתם האינטימית של איש ואשה שבני זוגם בגודלם. תוך נסיון להתיר את קשר האהבה הבלתי חוקי, המאיים להרס שתי משפחות ולגזול את אשרם של אלה שניצחו, מתפתחת דרמה אנושית מועזת דרמה כליכך מועזת, עד שהיא הופכת לקומדיה.

בביתקפה פריסאי נפגשים השניים לראשונה. היא: פאמלה פופיפיק, אנגליה שבי עורקיה זורם דם סקוטי. הוא: סזארי גרי מאלדי, שבעורקיו נוזל מיץ עגבניות, פופי פיק קרת'המוג, מנסה לדרבן את האיטלקי חס'המוג לפעולה, אך הוא אינו מסוגל לשום דבר, מלבד להטביע את יגונו בכוסית. לאט לאט משתכנעת האנגליה ששותפה לכך בל אינו חדל'אישים כמו שהוא עושה רושם, ושהטבעת היגון באלכוהול היא גם כן פעולה.

כשהגיעה לידי פופיפיק למסקנה זו ועירתה לשפתיה את תוכן הכוסית הראשונה, התחיל תהליך שאפשר לקרוא לו פיגמליון

פנטומימאים אורן וזלישר

דמויות + דימויים = דמויות דריברט. הליידי המחונכת והמנומסת, שבינה ובין פסל שיש קר לא הפריד דבר מלבד צבע השיער, הפכה לייצור אנושי חם - לאשה.

השניים מתחילים להשתכר בצחצח ובשכר רות זו הם מוצאים את אושרם. גרימאלדי מסור את רכושו לכל הרחחות ופאמלה משלחת מן הבית את בנה. מה שבעיני הב' ריות נראה כהיורדות לשפל המדרגה, רר- אים השניים כפיסנת הישג החיים. כשני קבצנים חסרי'בית, מתחילים הם לנדוד ב' עולם, כשלבם קל וכשכיסיהם תפוחים מבק' בוקי היין והייש.

מחזה אנוכיסטי זה, שהפרוזה הפשוטה שלו פיוטית כליל ירה, בוימה עליידי ניסן נתיב בצורה מעניינת ביותר ובמקצב שהלך וגבר עם התפתחות העלילה ושהגיע לשיאו רק בתמונה האחרונה. משחק מקצועי מוצ' לה, אם כי לא מבריק ביותר, ביצעו שני השחקנים: זאב ברלינסקי בתפקיד האיטלקי גרימאלדי ובתישבע גארנט בתפקיד האינטימית פופיפיק.

אם נשאר עוד לומר כמה מלים טובות, כדאי לומר אותן על האמרגן אברהם ב' גאטיר שהעז, בניגול התיאטרון העכתי של ישראל, לא רק להקים תיאטרון מסחרי אלא גם להעלות על קישו מחזה בלתי-רגיל

התפקיד אותו בידי במאי שעדיין לא הוציא לעצמו שם עולם.

פנטומימה

תחיית המתים

מאז ביקורו הראשון של הפנטומימאי הצרפתי מרסל מרסו בישראל, לפני 11 שנה, נדבקה אמנות הפנטומימה לגבו של עולם הבידור הישראלי כקרציה באוני כלב עזוב. כל המאמצים שעשה עולם הבידור לנער מעל עצמו את הקרציה עלו לפי שעה בתוהו.

תחילה היה זה שייקה אופיר, שבמסגרת התיאטרון הקאמרי הקים את הלהקה הראשונה לאמנות האילמת. אחרי הצלחתו הי' קולנית של שייקה בארצות-הברית נדמה שנשתם הגולל על הפנטומימה. אך אי-ממש צצה פתאום להקת המצוינת של חילי, חילי, שאהבתו הגדולה גלתה לו בהיותו חבר קיבוץ בנגב, הוכיח את עצמו כאמן בעל רמה בינלאומית. הצלחתו הגדולה ביותר באה לו דוקא במוסקבה המפוקת.

הצלחה זו עודדה אותו לעבודה שיתנית, עם צאת מורחב. נדמה היה כי הפנטומימה תצליח, על אף הכל, לכבוש לעצמה מושב קבץ באמנות הישראלית.

עם מותו הטראגי של חילי נדמה היה שבוה הקיץ הקץ. אך מיד דרך מחדש כוכבו של הפנטומימאי סמי מולכו. כאשר נסע מולכו לפני זמן קצר, לאירופה נדמה היה שסוף סוף נפטרו מנגע הפנטומימה.

השבוע הוכחה סברה זו כמוטעית. מודעה שהודבקה על לוחות הפירסומת של עיריית תל-אביב, הודיעה על הופעת להקת פנטו- מימה חדשה.

דמיונית והיא מורכבת משני פנטומימאים: אלי אורן וקולט בלישר. אורן (29) יליד קואבלאנקה במרוקו, שהיגר לצרפת בהיותו בן שמונה וקיבל שם חינוך טכני של כימאי לעורות, הוא פנטומימאי ותיק, אם כי לא מיקצועי. עוד בהיותו נער למד ריקוד אכספרטיבי ופנטומימה אצל סגל וסימון טאנטא בפאריס. בהיותו סטודנט הטכניון של ליאון, היה מנצל את חודשי החופשה הארוכים להופעות במועדוני-לילה שונים. לאחר שעמד בבחינות וקיבל את דיסלומת הכימאי שלו, עלה ארצה ישר לתוך שורות צה"ל, למילוי שרות חובה.

לידיעותיו הטכניות בכימיה של עורות, לא נמצא בצה"ל כל שימוש. לעומת זאת, נמצא שימוש רב לכישרונותיו האמנותיים במחול ודרמה. אורן לא החמיץ כל הזדמנות להופיע במסיבות חסיבתיות וגדודיות. על הפגנת כשרונותיו אלה אף זכה, שלוש פעמים בזה אחר זה, לפרסים ראשונים. הצלחתו אלה היקנו לו בטחון ואמון בעצמו ומיד לאחר שהשתחרר מהצבא החל לחשוב על הפיכת תחביבו האמנותי למקצוע. לא חסרו יועצים שהבטיחו לו כי תהיה זו דרך קצרה מאד לאבדון; שהוא ירעב ללחם ויעזוב את האמנות בייאוש. אך הי' רעיון לא נגנז.

כיון שעוד בהיותו בצבא בא במגע עם להקת הפנטומימה של חילי ואף השתתף ומן'מה בתכניתו המפורסמת, האדוות של גוגול, החליט אלי אורן להמשיך את השר' שרת שנותקה עם מותו של חילי. לשם כך חיפש לעצמו בת זוג, שאיתה יוכל להופיע בתכנית אמנותית מלאה. לאחר חיפושים רבים, נתקל כמעט במקרה, בנערה שהגיעה לא מזמן מצרפת, בשם קולט בלישר, בת בעלת סלון תפירה מפורסם.

קולט בלישר, (21), נערה חסובת גו, שימשה דוגמנית בסלון של אמה, התלהבה מיד מרעיונו של אלי אורן. גם היא, כאורן, קיבלו חינוך דרמטי בפאריס, באולפנה של סימון פונדאר. בנערת אמנותית, חלמה גם היא על קריירה אמנותית. לו בסיס משותף זה הוקמה להקת דמויות.

קרוב לעשרה חודשים ארכו החזרות של שני הפנטומימאים על תכניתם הראשונה, המורכבת משבעה קטעים. כל קטע הוא סיפור אליגורי בתנועה, שחיבר אלי אורן, ובלחי מוסיקאלי של טיפ'דיקורדה, מתוך יצירותיהם של גרשווין, אופנבך ופול דיוקה.

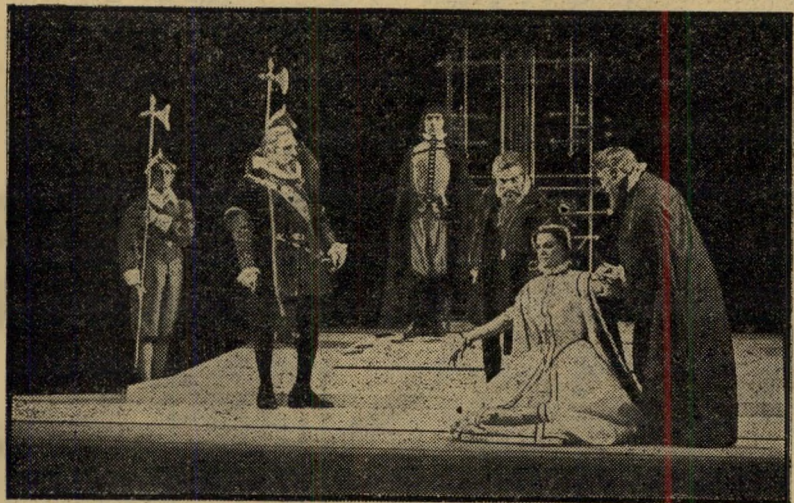
הצגת הבכורה של דמויות, שתיערך הי' שבוע, תוכיח אם יצליח סוף-סוף עולם הבידור הישראלי לנער מעל עצמו את הקרציה הזו ששמה אמנות הפנטומימה, או לא.

• צרוף של דימויים ודמויות.

כאשר חיבר שילר את „מרי סטיוארט“ לא ת

פרשת לבון

על הבמה

גדולי המדינה, שרים ותת-שרים, קציני צבא בכירים והמוכיר הכללי של ההסתדרות, יהיו השבוע אורחי כבוד בהצגת הבכורה של המחזה מרי סטיוארט בתיאטרון הקאמרי. הם עלולים להיות מופתעים מאוד ממהלך ההצגה. קרוב לחדאי שהם ימצאו בשחקנים המופיעים על הבמה את דמויות עצמם. כי העלילה שיעלה הקאמרי על במתו אינה אלא עלילת הפרשה והעסק הביש המסעירים את המדינה — אם כי בלבוש שונה ועל רקע אחר.

כאשר החל התיאטרון הקאמרי בהכנות להצגת מרי סטיוארט עדיין לא היתה הפרשה גורם לסערה ציבורית. ובחדאי שגם פרידריך שילר, אשר כתב את המחזה ב-1800, לא יכול היה להתנבא על התעוררות הפרשה בישראל. אף-על-פי-כן, מעיד הדמיון המופלא בין פרשתה של המלכה הסקוטית, מרי סטיוארט, שהתרחשה ב-1587, לבין פרשת לבון ב-1961, כי ההיסטוריה, כתמיד, חוזרת על עצמה. אגב, שילר כבר גרס אינטימיות לרדנים. כאשר הוצג מחזהו דון קארלוס בכרלין הנאצית, היה הקהל פורץ בתשואות ממושכות אחרי המשפט: „הוד מלכותך, השאר לנו חופש המצפון!“ המחזה הורד מהבמה כעבור כמה הצגות בלבד, בפקודת רודני הרייך השלישי.

דרוש רק קצת דמיון כדי לראות בפרשה ההיסטורית המתרחשת על הבמה, את הפרשה המתרחשת במציאות הישראלית. גיבורת המחזה נידונה על-ידי שופטיה לעריפת ראש, משום שהאשימו אותה בפגיעה בטחון המדינה. היא טוענת כל הזמן שהמיסמכים שהוכיחו האשמה זו מוזיפים. רק אחרי חסיסלות, מתברר שהמיסמכים בפרשה היו באמת מוזיפים. המלכה אליזבת (תנה מרון), רודנית בריטניה באותה תקופה, יכולה בשניונים קלים לשבת על כסא ראש ממשלת ישראל כיום. ואילו מרי סטיוארט (אורנה פורת) שארתה, הגתוה מזה שנים במעצר ומצפה לפסק-דינה, אם כי אינה מוכנה להכיר בזכותם של שופטיה לשפוט אותה, היא התגלמות דמותו של פנחס לבון.

גם שאר הדמויות המשחקות תפקיד בפרשה הישראלית — שמעון פרס, משה דיין, יוסף אלמוגי, לוי אשכול ויונה כהן — מופיעים במחזה בני-דמות, המשחקים בפרשת מרי סטיוארט את התפקיד שהישראלים ממלאים בפרשת לבון. להלן כמה קטעים, מצוטטים לא בסדר כרונולוגי, מתוך מחזהו של שילר על הפרשה.

מרי סטיוארט מבקשת פנישת פנים-אלי פנים עם המלכה אליזבת, כדי להוציא את צדקתה לאור.

מרי: אשכח את כל אשר הייתי. אשכח את כל אשר אני עכשיו. אני כורעת ברך לפני האלוהים, אשר רומם אותך... אבל הטי לבך לרחמים, ואל תניח שאהיה מושל-כת מבוישת, ובזכותך המלכותית הושיטי לי ירך, להרימני מן השפל.

אליזבת: יאה לך מקימך. וגם אני מודה לאלוהים, שלא אני היא הכורעת לרגליך... מעלימה אני עיני מן הרעות אשר גרמת לי כמלכה, ורק מתוך תובת אחות הסכמתי לפגישתך, אם כי בכניעתך לטוב לבי פתחתי פתח לגנוי על שהשפלת את כבודי.

מרי: נגת בי לא כדך. כי גם אני, כמוך, מלכה, ואת הפכת אותי לאסירה. כמבקשת מחסה באתי אליך, ואת רמסת ח' בה קרושה לך הכנסת אורחים. גולת את משרתי, את ירידי, את חרותי. הפקרת אותי לסבל וחרפה. אך לא אוכור כל זאת. את לא אשמת ולא אני אשמת. השד הוא שהי טיל שנאה לבותינו... אינני אלא של של מרי סטיוארט. אינני משתוקקת למדולה.

ברת רוחי עד תום. לכי, משלי בטוב ובש' לום. נגמור בזה הכל, אחות. אמרי רק זאת: „מרי, בת-חורין את.“ תביעוני כולן על כתר מלכותך בטלות ומבוטלות.

אליזבת: לכרות חוזה עם גוע צפעונים. מי יערוב לי שבצאתך מכאן לא תחדשי את מוימות הרצח. בכוח בטחוני, בכוח לבדו. מרי: מה צורך לך בכוח? לו רק מינית אותי ליורשתך לכתך, דבר אשר זכותי היא

אלמוגי

מזכיר השלטון ומארגן הפגנות ההמונים, חא לורד בחדלי, אותו מנגס זלמן לביוש.